територіях, тимчасово не підконтрольних Україні, та територіях, що межують з ними; роль громадянського суспільства у процесі прийняття рішень.

Загалом, на нашу думку, правова реформа носить системний характер, тобто має впорядковану множину взаємопов'язаних елементів. Усі ці елементи згруповані в єдиний складний комплекс у публічно-правовій сфері задля можливості реального функціонування та реалізації громадянським суспільством та суспільством в цілому свої законних прав та інтересів. Правова реформа, в першу чергу, включає судову, адміністративну, муніципальну реформи. Елементом даної множини слід виділити підвид правової реформи, тобто підсистему – реформування (систематизація) законодавства з урахуванням європейських стандартів. Тут доцільно зазначити, що згідно зі статтею 51 Угоди про партнерство та співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами (Європейським Союзом) та їх державами-членами Україна взяла на себе зобов'язання вживати заходів для поступового приведення національного законодавства у відповідність до законодавства Європейського Союзу [2].

Таким чином, результатами, які очікуються від проведення правової реформи в державі, є: прозорість державного управління та примусу, підзвітність органів державної влади та органів місцевого самоврядування громадськості, недопущення корупції в органах влади та місцевого самоврядування, створення професійної державної служби, справедливий та неупереджений судовий захист прав людини та громадянина, невідворотність покарання суб'єктів правопорушення.

Список використаних джерел:

1. Указ Президента України від 18.04.2014 «Про питання організації виконання Закону України «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» [Електронний ресурс]: – Режим доступу : http://zakon.rada.gov.ua.
2. Угода про партнерство і співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами від 16.09.2014 [Електронний ресурс]: – Режим доступу : http://zakon.rada.gov.ua.

Інформаційні права і свободи людини і громадянина та їх судовий захист

Влащенко С.С., аспірант Київського університету туризму, економіки і права

Теоретичне підґрунтя дослідження становлять праці українських вчених: І.В. Арістової, А.М. Гуза, В.О. Горобцова, М.С. Демкової, О.С. Денісової, Є.Ю. Захарова, В.П. Колісника, Б.А. Кормича, Т.А. Костецької, Л.В. Кузенко, Н.В. Кушакової, А.І. Марущака, О.В. Нестеренко, В.О. Серьогіна, Т.М. Слінько, Ю.М. Тодики, І.С. Чижа, С.А. Чукут.

Правове регулювання засобів масової інформації в демократичних країнах здійснюється на основі законів, що гарантують, з одного боку, свободу засобів інформації, з іншого – право людини на свободу отримання інформації, свободу висловлювань і самовираження, плюралізм думок у суспільстві. Разом з тим, доступ до урядової інформації в країнах Західної Європи є різним. Так, у Великій Британії немає закону про свободу інформації. У Франції закон надає право доступу до державних документів кожному. Рішення державного органу про відмову в наданні інформації може бути оскаржене в суді. У Німеччині закони містять положення про

право на доступ до інформації уряду. Федеральні уряди можуть відмовити засобам масової інформації в наданні інформації, якщо її публічність може зашкодити судочинству тощо [5].

В інших країнах Європи доступ до урядової і інформації регулюється законами, схожими із законодавством Франції та Німеччини. Діяльність законодавчих органів влади іноді може бути обмежена конституційними та міжнародними нормами. У Міжнародному пакті про громадянські та політичні права (1976 р.) зазначається, що держави-учасниці повинні визнавати право на одержання інформації. При цьому чітко названі єдино можливі підстави, за наявності яких можуть допускатися обмеження щодо доступу до інформації.

Європейська конвенція з прав людини (1950 р.) передбачає, що держави, які її підписали, мають гарантувати право на свободу слова. У контексті свободи інформації важливо, щоб обмеження були адекватними встановленій законом меті та спроможними досягати мети.

У документі Ради Європи «Про доступ до офіційних документів» (2002 р.) особлива увага приділяється прозорості діяльності державних органів і доступності інформації з питань, що мають суспільний інтерес, для розвитку демократичного суспільства [6].

Зазначимо, що другий розділ Основного Закону України присвячений правам і свободам людини та громадянина. У цьому розділі права та свободи людини є невідчужуваними [1, ст. 21], здійснення прав і свобод людини та громадянина не повинне порушувати права та свободи інших осіб. Іншими словами, будь-яке порушення прав і свобод громадян будь-ким може бути оскаржене в суді.

Згідно із Конституцією України при прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів не допускається звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод (ст. 22). Прийняття будь-якого закону означає необхідність здійснення його оцінки з позицій можливого звуження прав людини та громадянина [2].

На думку О.І. Неліна, статті 8, 55 Конституції України констатують, що права і свободи людини та громадянина гарантовано забезпечуються правосуддям. Основним механізмом відновлення порушених прав і свобод людини є суд. До основних завдань суду відноситься захист усіх, без винятку, прав і свобод [3, с. 28]. Обмеження можливі лише в інтересах національної безпеки, добробуту та прав громадян. Практика свідчить, що в більшості випадків особа звертається до суду не стільки за фактом поширення інформації про неї без згоди, скільки в результаті поширення недостовірної інформації. Якщо відома особа, яка поширила недостовірну інформацію, то саме вона є відповідачем у суді. Коли ж джерело недостовірної інформації невідоме, судовий позов подається за фактом спростування поширеної недостовірної інформації: недостовірність інформації має спростувати сам позивач [4].

Враховуючи вищевикладене, вважаємо необхідним звернути увагу на наступне:

1. Конституційні права і свободи людини та громадянина в інформаційній сфері в Україні не можуть бути ніким обмежені, окрім випадків, передбачених законодавством. Навіть надзвичайний стан не допускає обмеження прав на життя, на судовий захист.

2. Для усунення порушених прав і свобод особи законодавства всіх держав повинні бути уніфіковані – це спростить процедуру звернення до суду, забезпечить оперативний судовий захист прав і свобод людини.

Список використаних джерел:
1. Конституція України. Х. – 2009. – 48 с.
2. Конституційне право України / за ред. В.Ф. Погорілка. – К., 1999. – С. 201-211
3. Нелін О.І. Суд, правоохоронні і правозахисні органи України : підручник / О.І. Нелін. – К. : ВПЦ «Київський університет». 2013. – 367 с.
4. Арістова І.В. Діяльність органів внутрішніх справ щодо реалізації державної інформаційної політики. – Х., 2006. – 354 с.
5. Супрун В.М. Інформаційний суверенітет як один з елементів інформаційної безпеки держави: теоретико-правовой аспект [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/natu-ral/vkhnu/Pravo/2009.
6. Макаренко Є. Європа у XXI столітті: інформаційний вимір інтеграції [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.franko.lviv.ua.

До питання конституційно-правового статусу парламенту та парламентаризму

Городницький П.С., студент курсу БПмс ННІПП НАВС
Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент *Пустовіт Ж.М.*

У сучасному світі майже у всіх державах створені й функціонують парламенти. Це пов’язано з тим, що у структурі державного апарату справжній парламент відіграє дуже важливу роль та є суттєвим надбанням сучасного конституціоналізму [1, с. 196].

Парламет (англ. parliament, фр. parler – говорити) є вищим загальнонаціональним представницьким органом держави. У всіх сучасних конституціях парламет визначається як носій верховної законодавчої влади (конституції Андори (титул IV «Генеральна рада»), Бельгії (розділ I «Про федеральні палати»), Грузії (розділ III «Парламент»), Данії (частина I) й ін.). У Великій Британії, Італії, Канаді, Франції, Чехії тощо парламенти мають однойменну назву. В інших країнах основні закони закріплюють назви, які склалися історично (РФ (Федеральні збори), Киргизія (Жогорку Кенеш), Таджикистан (Маджлісі Олі), Туркменія (Меджліс), Ізраїль (Кнесет), Монголія (Хурал), Сербія і Чорногорія (Скупщина), Болгарія (Народні збори), Македонія (Збори), Латвія, Литва (Сейм), Фінляндія (Едускунта), Швеція (Риксдаг), Німеччина (Бундестаг) тощо) [2, с. 39].

Поняття парламенту тісно пов’язано з поняттям парламентаризму. Поняття ці взаємообумовлені, але не рівнозначні [3, с. 105].

Ідеї парламентаризму стали ключовими для європейського конституціоналізму. Ґрунтувалися вони на поєднанні двох висхідних ідей конституціоналізму – народного суверенітету та народного представництва. Різні підходи щодо сутності та змісту парламентаризму як політико-правового режиму і форми державного правління обґрунтовувалися у роботах таких відомих фахівців, як С. Лоу, А. Л. Лоуель, Ш. Л. Монтеск’є, М. Оріу, Г. Блекстон, Дж. С. Міль, В. Орландо, А. Дайсі, Г. Еллінек та інших.

Так, Г. Еллінек, писав, що «народ і парламент утворюють правову єдність. Парламент у юридичному сенсі є організованим народом» [4, с. 557].

Парламентаризм представляє собою політико-правовий режим управління державними справами, для якого характерне провідне